

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 17 maja 2016 roku

A. L. (1) został oskarżony o to, że w dniach 8-11 kwietnia 2014 r. w G. na terenie (...) przy ul. (...), za pośrednictwem S. (...), wbrew przepisom administracyjnym, tj. Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1418/2007 z dnia 29 listopada 2007 r., usiłował wywieźć za granicę do N. odpady w postaci zdemontowanych części samochodowych zakwalifikowane jako odpady o kodzie 16 01 21 zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w kontenerze (...). o przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 183 § 4 k.k.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Oskarżony A. L. (1) prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) w J.. Przedmiotem działalności oskarżonego jest m.in. sprzedaż hurtowa części i akcesoriów do pojazdów samochodowych oraz sprzedaż hurtowa odpadów i złomu.

(Dowód: zaświadczenia o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej k. 104-109; wyjaśnienia oskarżonego A. L. (1) k. 244v-245)

Początkiem 2014 roku do (...) przyleciał właściciel firmy (...) (...), który jest znajomym męża A. E., C. E.. W związku z tym, że A. E. posługuje się językiem angielskim w stopniu komunikatywnym, została poproszona o pomoc właścicielowi w/w firmy w kontaktach w (...). Na jego prośbę skontaktowała się z (...) w G. celem uzyskania informacji związanych z wysyłką drogą morską kontenera z (...) do (...).

(Dowód: zeznania świadka A. E. k. 158v)

W dniu 8 kwietnia 2014 roku O. U., właściciel firmy (...) (...) zakupił od (...) A. L. (1) w J., silniki oraz części samochodowe pochodzące z demontażu za kwotę 12.000 złotych. Płatność ceny nastąpiła gotówką tego samego dnia.

(Dowód: faktura VAT nr (...) wraz ze specyfikacją k. 4-5)

Na początku kwietnia 2014 roku z M. L., pracownikiem firmy (...), skontaktował się przedstawiciel firmy (...) o imieniu K., który podał się za podmiot wysyłający towar do (...). M. L. jest bowiem spedytorem, którego zleceniodawcą jest m.in. w/w firma pochodząca z (...). K. poinformował M. L., że towarem eksportowanym będą używane silniki.

W związku z powyższym zleceniem firmy (...), M. L. zorganizował w dniu 9 kwietnia 2014 roku transport z J. do G. kontenera z częściami i silnikami zakupionymi przez O. U..

Oskarżony A. L. (1) nie miał kontaktu z przedstawicielami firmy (...). Transport i załadunek kontenera zorganizowała firma nabywcy przedmiotowych części samochodowych.

Finalnie doszło do transportu jednego kontenera, ze względu na to, że jego zleceniodawca zdecydował, że najpierw wyśle jeden na próbę. W/w osoba o imieniu K. podała M. L. dane do wypełnienia konosamentu tj. morskiego listu przewozowego, który wystawia armator, jak też tytuł własności do trzykrotnej wartości wysyłanego towaru.

M. L. sporządził konosament, w którego treści nie było żadnych danych ani oskarżonego, ani prowadzonej przez niego firmy.

(Dowód: zeznania świadka M. L. k. 34v-35, 138v-139; wyjaśnienia oskarżonego A. L. (2) k. 245; wydruki wiadomości e-mail k. 37, 141; konosament k. 140)

Zgłoszenia wywozowego w/w kontenera w U. C. w G. „(...) dokonała A. w J. Oddział w R.. Przedmiotowy kontener nie przeszedł pozytywnie kontroli przed U. C. w G., zaś znajdujące się w nim przedmioty zostały uznane za odpady.

(Dowód: zeznania świadka Z. C. k. 148; wywozowy dokument towarzyszący k. 2-3, 150; upoważnienie k. 154, 58; dokumenty dotyczące kontroli kontenera 7-15; oględziny kontenera wraz z opinią W.w G. k. 44, 45-46)

Oskarżony A. L. (1) ma 60 lat i jest rozwiedziony. Posiada dziecko w wieku 13 lat. Dysponuje średnim wykształceniem i z zawodu jest technikiem samochodowym. Prowadzi własną działalność gospodarczą osiągając miesięczne wynagrodzenie w kwocie ok. 3 000 zł netto. Jest właścicielem nieruchomości zabudowanych domami, posiada 3 samochody osobowe i 10 samochodów ciężarowych oraz oszczędności w wysokości ok. 500.000,00 zł. Nie leczył się psychiatrycznie, neurologicznie ani odwykowo. Został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 29 stycznia 2015 roku, sygn. akt X K 705/14 za przestępstwo z art. 178a § 1 na karę grzywny oraz wymierzono mu środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym.

(Dowód: dane osobopoznawcze k. 244; karta karna k. 314)

Oskarżony **A. L. (1)** zarówno w trakcie postępowania przed sądem (k. 244-245) jak i w toku prowadzonego przeciwko niemu postępowania przygotowawczego (k. 115-116, 119-120) konsekwentnie nie przyznawał się do winy w zakresie zarzucanego mu czynu.

Oskarżony wyjaśnił, że przedstawiciele firmy z N. (co do których oskarżony używa w całości swoich wyjaśnień miana (...)) zakupili od niego części używane i podzespoły do pojazdów marki M. i M.. A. L. (1) zaznaczył, że handlem takimi rzeczami zajmuje się od 30 lat i interesy prowadził głównie z Ukrainą, lecz z uwagi na trwający tam konflikt sprzedał rzeczy również osobom z A.. Oskarżony wyjaśnił także, na okoliczność sposobu załadunku części samochodowych wskazując, że w kontenerze, który dostarczyły i załadowały osoby zorganizowane przez nabywcę z (...) znajdowały się trociny zabezpieczające przed rozlaniem oleju z silnika. A. L. (1) stanowczo zaznaczył, że nie usiłował niczego wywozić za granicę, lecz sprzedał silniki firmie z (...), która zorganizowała sobie transport i była odpowiedzialna za jego przebieg.

Wyjaśnienia A. L. (1) w ocenie Sądu w całości zasługują na wiarę. Oskarżony w sposób logiczny, spójny i konsekwentny przedstawił swój punkt widzenia na całokształt poczynionych w sprawie ustaleń. Jego wyjaśnienia znajdują potwierdzenie w zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków a także w zgromadzonych w aktach sprawy dowodach z dokumentów.

W pierwszej kolejności zauważyć trzeba, że oskarżony wskazując, że sprzedał firmie z (...) ((...)) części samochodowe wyjaśniał zgodnie z prawdą, co znajduje potwierdzenie w szczególności w fakturze VAT nr (...) (k. 4) oraz dotyczącej jej specyfikacji (k. 5). Należy jednocześnie podkreślić, że z faktury tej wynika, że do sprzedaży przedmiotowych części doszło w dniu 8 kwietnia 2014 roku, zaś nabywca O. U. z firmy (...) tego samego dnia uiścił cenę zakupu w gotówce.

W zakresie słów oskarżonego odnośnie tego, iż sprzedają części zajmuje się od dłuższego czasu wiarygodnym ich potwierdzeniem są zaświadczenia o wpisach i zmianach wpisów w ewidencji działalności gospodarczej (k. 104-109), z których wprost wynika, że przedmiotem działalności A. L. (1) jest m.in. sprzedaż detaliczna części do pojazdów samochodowych, jak również sprzedaż hurtowa odpadów i złomu. Z dokumentów tych wynika, że oskarżony działalność taką prowadzi od 1 lutego 1998 roku.

Zauważyć należy ponadto, że wyjaśnienia oskarżonego w zakresie dotyczącym tego, iż transport zakupionych od niego części samochodowych zorganizował sobie ich nabywca poprzez firmę (...), zostały potwierdzone przez zeznania świadka M. L..

Sąd dał również wiarę oskarżonemu w tej części w której wskazał on, że nie otrzymał informacji zawartych w okazanej mu w czasie rozprawy korespondencji e-mailowej (k. 37), gdyż w istocie adres na jaki była ona kierowana, zgodnie z zeznaniami M. L. należał do przedstawiciela firmy B.

Mając na względzie powyższe, Sąd uznał wyjaśnienia oskarżonego A. L. (1) za wiarygodne w całości. Zgromadzony w postępowaniu materiał dowodowy potwierdził treść podanych przez niego informacji, a także pozwolił na ich

weryfikację w zakresie ustaleń szczegółów stanu faktycznego. Zauważyć należy, że oskarżony wyjaśniał zgodnie z logicznym ciągiem wyводу, spontanicznie i rzeczowo odpowiadał na pytania, nie ukrywał znanych mu szczegółów i nie przejawiał w ocenie Sądu tendencji do konfabulacji. Treść jego wyjaśnień nie zawierała mankamentów, które mogłyby rzutować na ich ocenę wiarygodności, wobec czego na gruncie całokształtu materiału dowodowego brak było podstaw do kwestionowania ich szczerości. W związku z niniejszym Sąd uznał wyjaśnienia A. L. (1) za posiadające walory dowodowe i oparł się na nich odtwarzając podstawę faktyczną przedmiotowego orzeczenia.

Zeznania w sprawie złożył świadek **Z. C.**, który jest przedstawicielem A. które w ocenie Sądu zasługują na wiarę w całości.

Z. C. zdaniem Sądu zeznał to co było mu wiadome w sprawie, dostarczył do akt sprawy stosowną dokumentację a jego zeznania były jasne i rzeczowe.

Zaznaczyć należy, iż z punktu widzenia odpowiedzialności oskarżonego w zakresie zarzucanego mu czynu istotną wartość dowodową mają zeznania Z. C. odnośnie tego, że to nie oskarżony kontaktował się z nim w sprawie transportu oraz że on sam nie miał wglądu do towaru. Powyższe zeznania mają również niebagatelne znaczenie w kontekście treści upoważnienia jakiego oskarżony udzielił agencji (...). Zasygnalizowane w tym miejscu okoliczności znajdują swoje rozwinięcie w dalszej części uzasadnienia. Podkreślić należy jednak, że zgromadzony w sprawie materiał nie daje żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności podanych przez Z. C. informacji.

W drodze pomocy prawnej, przed S., przesłuchany w charakterze świadka został również **K. S.**, funkcjonariusz celny U. G.(k. 306), który w całości podtrzymał zeznania złożone w toku postępowania przygotowawczego (k. 23).

W ocenie Sądu zeznania K. S. zasługują na obdarzenie ich walorem wiarygodności, jednak mając na uwadze przedmiot niniejszego postępowania i szczegółowe ustalenia w zakresie odtwarzania rzeczywistego przebiegu wydarzeń, nie miały one istotnego znaczenia dla sprawy. Zauważyć należy bowiem, że świadek posiadał jedynie wiedzę odnośnie okoliczności związanych z rewizją celną kontenera jaka odbyła się w dniu 11 kwietnia 2014 roku, a także poczynionych na jej podstawie obserwacji. Świadek nie dysponował natomiast żadnymi informacjami związanymi z samą transakcją sprzedaży części samochodowych, jakie znajdowały się wewnątrz przedmiotowego kontenera.

Z uwagi na powyższe, zeznania K. S. należało ocenić jako spójne, logiczne, szczegółowe i tym samym polegające na prawdzie. Jednak z uwagi na powyżej przedstawioną argumentację odnośnie ich walorów dowodowych dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy nie stanowiły one podstawy dla odtworzenia szczegółów stanu faktycznego.

W toku postępowania jurysdykcyjnego przesłuchana została także **A. E.**. Jakkolwiek początkowo świadek odmawiała złożenia zeznań przed Sądem oświadczając, że nie ma nic do dodania, ostatecznie jednak pouczona o ciężących na niej obowiązkach oraz konsekwencjach ich naruszenia, A. E. zeznała, że w kontaktach pomiędzy oskarżonym a firmą z N. była jedynie tłumaczem i nie posiada szczegółowych wiadomości odnośnie poczynionych pomiędzy nimi ustaleń. A. E. podtrzymała również swoje zeznania złożone w dochodzeniu.

Ocena całokształtu zeznań złożonych przez A. E. przekonuje, w ocenie Sądu, że podane przez świadka informacje w przeważającej części zasługują na wiarę. Świadek w sposób rzeczowy przedstawiła swoją wiedzę w zakresie przedmiotu postępowania, jak również sprecyzowała swoją rolę w ustaleniach pomiędzy oskarżonym a nigeryjską firmą. Na wiarę nie zasługują w ocenie Sądu jedynie zeznania świadka odnośnie tego, że osobą wysyłającą towar był A. L. (1), gdyż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy przekonuje, że oskarżony nie uczestniczył w organizacji transportu i wysyłki przedmiotowych części do (...)

W toku postępowania zeznania złożył również **M. L.**. Jego przesłuchanie odbyło się w ramach pomocy prawnej przed S. (k. 280), w toku którego podtrzymał on w całości zeznania złożone w ramach prowadzonego postępowania przygotowawczego, zaznaczając, że wówczas lepiej pamiętał okoliczności zdarzenia objętego zakresem niniejszego procesu.

Szczegółowa analiza zeznań M. L. przekonuje, że podane przez niego informacje mają kluczowe znaczenie z punktu widzenia istotnych dla sprawy ustaleń w zakresie odpowiedzialności oskarżonego za zarzucony mu akt oskarżenia czyn.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że świadek konsekwentnie wskazywał, że transport kontenera z J. do portu zlecał mu nie oskarżony, lecz firma B.. Zeznania świadka w tej materii znajdują potwierdzenie w załączających w aktach sprawy wydrukach wiadomości e-mail i nie budzą wątpliwości co do ich prawdziwości.

Ponadto świadek dostarczył istotnych informacji odnośnie tego, że konosament poświadczający, kto w istocie chciał dokonywać wywozu odpadów za granicę został wypełniony danymi firmy B. Informacje te znajdują potwierdzenie w dokumencie przedmiotowego konosamentu i w związku z czym również należy uznać ich wiarygodność.

Mają na względzie powyższe, zeznania M. L. są rzeczowe i spójne. Świadek zeznając przed Sądem wprost zaznaczył, że w toku postępowania zeznał bardziej szczegółowo, gdyż wówczas lepiej pamiętał okoliczności przedmiotowej sprawy. Ponadto w ocenie Sądu M. L. nie ukrywał znanych mu informacji i jako osoba obca dla oskarżonego nie miał żadnego interesu by zeznawać niezgodnie z prawdą. Z tych więc przyczyn zeznania M. L. stanowiły podstawę dowodową dla odtwarzania rzeczywistego przebiegu wydarzeń, a także były przydatne dla oceny zachowania oskarżonego i merytorycznego rozstrzygnięcia w przedmiocie jego odpowiedzialności karnej.

W zakresie charakteru sprzedanych przez A. L. (1) przedmiotów dowodem jest opinia instytucji specjalistycznej W.w G. (k. 45-46), sporządzona w związku z dokonanymi oględzinami kontenera (k. 44), zgodnie z którą części znajdujące się w zatrzymanym kontenerze należy uznać za odpady.

W ocenie Sądu opinia ta jest jasna, zrozumiała i kompletna. Zauważyć należy jednak, że zgodnie z informacjami płynącymi z wpisów oskarżonego w ewidencji działalności gospodarczej, A. L. (1) prowadzi działalność także w zakresie handlu złomem i odpadami. Powyżej wskazana opinia zdaniem Sądu potwierdza więc, że oskarżony sprzedając nigeryjskiej firmie złom w postaci używanych części samochodowych działał w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej.

Sąd uznał również za dowód kopię konosamentu dostarczonego do akt sprawy przez świadka M. L. (k. 140), w którego rubrykach wpisane są dane jedynie firmy (...)i który to dokument jest morskim listem przewozowym potwierdzającym załadowanie towaru na statek i zobowiązującym do jego wydania w porcie przeznaczenia.

W zakresie ustaleń dotyczących dotychczasowej karalności oskarżonego A. L. (2) w pełni wiarygodnym i niekwestionowanym dowodem jest uzyskana w postępowaniu aktualna informacja z K. K. (k. 314).

Sąd ustalając stan faktyczny oparł się także na dowodowych z dokumentów w postaci: zgłoszenia wywozowego (k. 2-3), faktury VAT nr (...) wraz ze specyfikacją (k. 4-5), dokumentacji związanej z kontrolą towaru (k. 7-15), wydruków e-maili pomiędzy firmą N. a firmą B.. (k. 37, 141), upoważnienia udzielonego przez firmę oskarżonego dla agencji (...) i związanej z tym dokumentacji (k. 58, 150-157), zaświadczeń o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej (k. 104-109) oraz akt sprawy postępowania administracyjnego prowadzonego przed G.w W., w zakresie w jakim zawierają one kserokopie dokumentacji uznanej za dowody w niniejszej sprawie.

Sąd pominął dowody z zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego (k. 28), pism uczestnika tego postępowania (k. 52-56, 61-64), udzielonego w jego toku pełnomocnictwa (k. 59-60), kserokopii akt sprawy postępowania administracyjnego, informacji uzyskanej z O. (k. 160-161), gdyż nie były one przydatne dla merytorycznego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Zgodnie z treścią art. 183 § 4 k.p.k. odpowiedzialności karnej podlega, kto wbrew przepisom przywozi odpady z zagranicy lub wywozi odpady za granicę.

Przestępstwo to ma charakter powszechny i może zostać popełnione przez każdy podmiot zdalny do ponoszenia odpowiedzialności karnej.

Omawiany typ czynu zabronionego dotyczy międzynarodowego przemieszczania odpadów. Kwestię tę reguluje ustawa z 29.6.2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz.U. z 2015 r. poz. 1048 ze zm.), implementująca do polskiego systemu prawnego rozp. Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1013/2006 z 14.6.2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz.Urz. UE L Nr 190 z 12.7.2006 r., s. 1). Kwestię tę reguluje także Konwencja bazylejska z 22.3.1989 r. o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (Dz.U. z 1995 r. Nr 19, poz. 88). Przemieszczanie odpadów w znaczeniu ich przywozu z zagranicy lub wywozu za granicę oznacza, w myśl art. 2 pkt 34 rozp. 1013/2006, planowany transport odpadów przeznaczonych do odzysku, lub który odbywa się: z jednego państwa do drugiego, z państwa do krajów i terytoriów zamorskich lub innych obszarów podlegających ochronie tego państwa, z państwa na dowolny obszar lądowy, który zgodnie z prawem międzynarodowym nie stanowi terytorium żadnego państwa, z państwa na obszar Antarktydy, z jednego państwa przez jeden z powyższych obszarów, w obrębie państwa przez jeden z tych obszarów, gdy transport rozpoczyna się i kończy w tym samym państwie oraz z obszaru geograficznego niepodlegającego jurysdykcji żadnego państwa skierowanego do jednego z państw. W świetle wspomnianego rozporządzenia "przywóz" oznacza każde wprowadzenie odpadów na terytorium Unii, z wyłączeniem tranzytu przez Unię; "wywóz" oznacza wyprowadzenie odpadów poza terytorium Unii, z wyłączeniem tranzytu przez Unię; "tranzyt" oznacza przemieszczenie odpadów lub planowane przemieszczanie odpadów przez jedno lub więcej państw, innych niż państwo wysyłki lub przeznaczenia; "transport" oznacza przewóz odpadów w transporcie drogowym, kolejowym, powietrznym, morskim lub wodnym śródlądowym. Warto jednak zauważyć, iż rozp. 1013/2006 dotyczy obszaru Unii Europejskiej, natomiast treścią art. 183 k.k. objęte jest także przywożenie i wywożenie odpadów i substancji zagrażających środowisku generalnie z zagranicy, a więc np. z Federacji Rosyjskiej, Ukrainy, państwa Afryki itd.

Zgodnie z treścią art. 183 § 4 k.k., przestępstwem jest bezprawny (niezgodny z obowiązującymi przepisami) przywóz odpadów z zagranicy, a także ich wywóz za granicę. Pomocna przy prowadzeniu analizy tego przepisu może być definicja nielegalnego przemieszczania odpadów zamieszczona w art. 2 pkt 35 rozp. 1013/2006. Zgodnie z treścią tego rozporządzenia, nielegalne przemieszczanie odpadów oznacza przemieszczenie odpadów: bez zgłoszenia wszystkim zainteresowanym właściwym organom wskazanym w rozporządzeniu; bez zgody zainteresowanych właściwych organów; po uzyskaniu zgody w wyniku fałszerstwa, wprowadzenia w błąd albo oszustwa; w sposób, który nie jest zgodny z określonym w dokumencie zgłoszeniowym lub też w dokumentach przesyłania; w sposób, który prowadzi do odzysku lub unieszkodliwiania niezgodnego z przepisami unijnymi lub międzynarodowymi; z naruszeniem przepisów rozporządzenia zawartych w art. 34, 36, 39, 40, 41 i 43, w których to sformułowano szczegółowe zakazy wywozu odpadów i zakaz przywozu odpadów przeznaczonych do odzysku (por. R. Stefański, Kodeks karny. Komentarz do art. 183 k.k., C.H.Beck, Legalis, 2016)

Powyższe przestępstwo w stronie podmiotowej cechowane jest przez umyślność w obu postaciach zamiaru. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie odpowiedzialność ponosi na podstawie art. 183 § 6 k.p.k.

Odnosząc całokształt powyższych wywodów prawnych na grunt poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, zaznaczyć należy, iż A. L. (1) nie wypełnił znamion powyżej wskazanego przestępstwa.

Na wstępie dalszych rozważań, pomijając na tym etapie szczegółowe zagadnienia związane z oceną prawną poczynionych ustaleń, zaznaczyć z całą stanowczością należy, iż nie ulega wątpliwości, że nie doszło do wywiezienia sprzedanych przez oskarżonego części samochodowych za granicę. Nie ma więc żadnych podstaw do tego by przyjąć, że doszło do dokonania wywozu odpadów do N.. Oczywistym jest więc, iż rozważania prawne w zakresie zarzucanego oskarżonemu czynu dotyczyć mogą ewentualnie usiłowania jego popełnienia, co słusznie zaznaczono w akcie oskarżenia.

Dokonując wykładni znamion strony przedmiotowej przestępstwa z art. 183 § 4 k.k. stwierdzić należy, że sankcjonowane zachowanie sprawcy tego przestępstwa może polegać bądź na wywozie odpadów za granicę, bądź

też na ich przywozie. Realia niniejszej sprawy przekonują natomiast jednoznacznie, że w przedmiotowej sprawie w grę wchodzić może jedynie wywóz odpadów za granicę i to li tylko i wyłącznie w formie stadialnej usiłowania, co zaznaczono już powyżej.

Z uwagi na niniejsze zaznaczyć należy, iż dla rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonego nie bez znaczenia jest, że przepis art. 183 § 4 k.k. stanowi wprost, że dopuszcza się go ten „kto wywozi” odpady za granicę wbrew stosownym przepisom. W niniejszej sprawie bezwzględnie koniecznym jest więc niewątpliwe ustalenie czy osobą, która usiłowała wywieźć części uznane za odpady za granicę wbrew odpowiednim przepisom, był A. L. (1).

Przede wszystkim zaznaczyć należy, iż w dniu 8 kwietnia 2014 roku O. U., przedstawiciel firmy B. spotkał się z A. L. (1) i zakupił od niego używane części samochodowe, uiszczając cenę zakupu. W dalszej kolejności nie może ująć uwadze, że nigeryjska firma zwróciła się do M. L. przedstawiciela (...), który na jej zlecenie zorganizował transport kontenera. W dniu 9 kwietnia 2014 roku doszło do przekazania kontenera z częściami do rąk kierowcy firmy (...), który przewiózł go z J. do portu w G..

Reasumując oskarżony w dniu 8 kwietnia 2014 roku A. L. (1) zobowiązał się do przeniesienia własności używanych części, zaś przedstawiciel firmy B. uiszczył cenę zakupu w gotówce. Następnie w dniu 9 kwietnia 2014 roku oskarżony wydał kontener z zakupionymi rzeczami, który został odebrany przez przedstawiciela firmy (...) działającej na zlecenie nabywcy.

Mając na uwadze powyższe zwrócić należy uwagę, że zgodnie z art. 535 § 1 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Odnosząc brzmienie powyżej przytoczonego przepisu do poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych zauważyć trzeba, że pomiędzy A. L. (1) a firmą B. doszło do zawarcia i co istotne skutecznego wykonania ważnej umowy sprzedaży używanych części samochodowych. Zarówno sprzedawca (oskarżony), jak i nabywca przedmiotowych części (...) wykonali ciężące na nich, stosownie do art. 535 § 1 k.c., obowiązki. Doszło również do przeniesienia posiadania zakupionych rzeczy, a więc w konsekwencji do nabycia ich własności przez kupującego (art. 155 k.c.).

Mając na uwadze powyższe podkreślić należy, iż w chwili zgłoszenia kontenera do kontroli przed U. C.w G. właścicielem znajdujących się w nim części była niewątpliwie pochodząca z N. firma B.. Wobec niniejszego, rozpatrując sprawę przez pryzmat brzmienia art. 183 § 4 k.k., trzeba wskazać, że nie sposób powiązać A. L. (1) z usiłowaniem wywozu części samochodowych do N., skoro nie był on ich właścicielem, nie organizował ani nie wykonywał ich transportu i nie on dokonywał związanych z wywozem procedur. Właścicielem części samochodowych, jak i podmiotem który chciał zakupione przez siebie rzeczy przetransportować do N. był więc zdaniem Sądu ewentualnie kupujący, i z pewnością nie był nim oskarżony A. L. (1).

Potwierdza to również sporządzony przez M. L. konosament (k. 140), który zgodnie z treścią art. 136 § 1 pkt 1-2 ustawy z dnia 18 września 2001 roku Kodeks Morski (Dz. U. z 2016 t.j., poz. 66) zawiera dane przewoźnika i załadowcy. W rubrykach zalegającego w aktach sprawy dokumentu próżno doszukiwać się natomiast danych oskarżonego, co jednoznacznie wskazuje, że nie był on osobą, która dokonywała zgłoszenia i załadunku części samochodowych uznanych ostatecznie za odpady.

W ocenie Sądu analiza zgromadzonego materiału dowodowego pod kątem podniesionych powyżej uwag, nie pozwala więc na przyjęcie, że osobą która chciała wywieźć odpady za granicę był A. L. (1).

Mając na uwadze, iż zebrane w toku postępowania materiały przekonują, że to nie A. L. (1) usiłował wywieźć odpady za granicę, podniesiona powyżej argumentacja jest wystarczająca do wydania wyroku uniewinniającego w niniejszej sprawie.

Abstrahując jednak od tego zauważyć należy, iż gdyby hipotetycznie zakładając, że to właśnie oskarżony przedsięwziął czynność wykonawczą przestępstwa z art. 183 § 4 k.k., w żaden sposób nie można byłoby mu jednak przypisać wymaganej w tym przypadku, w stronie podmiotowej umyślności.

Zauważyć należy, iż oskarżony od dłuższego czasu zajmuje się sprzedażą części samochodowych, złomu i odpadów, w tym także za granicę. Działalność ta jest zgodna z wpisem A. L. (1) w ewidencji działalności gospodarczej. Ponadto oskarżony nie zajmował się odprawami celnymi sprzedawanych przez siebie części samochodowych, lecz w jego imieniu czyniła to profesjonalna A. (k. 58), która miała zapewniać oskarżonemu pełną obsługę w zakresie procedur celnych. Nie ulega więc wątpliwości, że skoro oskarżony miał zamiar w sposób nielegalny wywieźć odpady za granicę, okoliczność tę powinna zweryfikować właśnie w/w agencja celna i zgodnie z udzielonym jej pełnomocnictwem uchronić oskarżonego od negatywnych konsekwencji prawnych, lub też zerwać z nim współpracę, a nie sanować jego ewentualne przestępstwa. Jedynie teoretycznie można zastanawiać się, czy równie bezrefleksyjnie agencja celna dopełniłaby procedur, nie bacząc na okoliczności, gdyby przedmiotem transportu były nielegalne przedmioty np. w postaci narkotyków lub kradzionych dzieł sztuki. Oskarżony udzielając odpowiedniego upoważnienia miał natomiast pełne prawo oczekiwać, że wszelkie wymagane procedury zostaną wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami i zdaniem Sądu, ani nie miał świadomości nielegalności wywozu odpadów, jak również nie mógł jej przewidywać, zwłaszcza w kontekście tego, że podobną działalnością trudnił się od dawna, nigdy nie miał z tego tytułu problemów z prawem i nie otrzymał w tym zakresie sygnałów od upoważnionej agencji celnej. Inną zupełnie kwestią jest czy przedmiotowe części samochodowe były odpadami czy też używanymi częściami samochodowymi, na co zwracał również uwagę sam oskarżony w swoich wyjaśnieniach. Okoliczność ta w ocenie Sądu nie jest oczywista, zwłaszcza w kontekście tego, że dla jej oceny konieczne było zasięgnięcie opinii instytucji specjalistycznej. Z powodu jednak powyżej przedstawionych rozważań, w ocenie Sądu dla rozstrzygnięcia o odpowiedzialności karnej oskarżonego nie ma ostatecznie znaczenia ustalenie co miało być przedmiotem wywozu, lecz kto usiłował go dokonać.

Reasumując powyższe rozważania, nawet przy hipotetycznym założeniu, że oskarżony wypełnił znamiona strony przedmiotowej przestępstwa z art. 183 § 4 k.k., co jednak w niniejszej sprawie niewątpliwie nie zachodzi, brak jest jednocześnie podstaw do uznania, że działał on z umyślnością popełnienia przestępstwa i to biorąc pod uwagę zarówno zamiar bezpośredni jak i ewentualny.

Na powyższych rozważaniach, mimo iż zdaniem Sądu są one wystarczające dla uzasadnienia zapadłego orzeczenia, z uwagi na konieczność wszechstronnego rozważenia okoliczności przedmiotowej sprawy nie sposób jednak poprzestać. Zwrócić należy bowiem uwagę, iż unormowanie art. 183 § 6 k.k. przewiduje nieumyślne zrealizowanie znamion przestępstwa z art. 183 § 4 k.k.

Z powyższego wynika, że Kodeks karny penalizuje także nieumyślny wywóz lub przywóz odpadów zza granicy wbrew odpowiednim przepisom. Idąc więc dalej ścieżką hipotetycznych rozważań w zakresie ewentualności uznania, że A. L. (1) wypełnił w formie usiłowania znamiona strony przedmiotowej zarzucanego mu przestępstwa z art. 183 § 4 k.k., nie sposób jednak uznać, że możliwe jest przypisanie mu odpowiedzialności za przestępstwo z art. 183 § 6 k.k.

Należy bowiem zauważyć, co było podnoszone również w ramach wcześniejszych wywodów, iż na gruncie poczynionych ustaleń nie doszło do wywiezienia za granicę części samochodowych, zakupionych u oskarżonego i uznanych ostatecznie za odpady. Nie ulega więc wątpliwości, że ewentualne rozstrzygnięcie o odpowiedzialności oskarżonego musi w każdym przypadku zatrzymać się na etapie formy stadialnej usiłowania. Materiał dowodowy nie daje bowiem żadnych podstaw do czynienia dalej idących ustaleń.

Z uwagi na powyższe, nie może ująć uwadze, że brak jest zarówno faktycznej jak i prawnej możliwości przypisania oskarżonemu usiłowania przestępstwa stypizowanego w art. 183 § 6 k.k. Powszechnym jest bowiem pogląd, iż przestępstw nieumyślnych nie sposób usiłować, co wyraz znajduje w wyrażonych w tej materii utrwalonych poglądach doktryny (por. m.in. T. Bojarski [red.], Kodeks karny. Komentarz do art. 13 k.k., Teza 1, Lex/el, 2016; M. Mozgawa [red.], Kodeks karny. Komentarz do art. 1 k.k., Teza 2, Lex/el, 2015; A. Zoll [red.], Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Tom I, Komentarz do art. 13 k.k., Teza 10, Lex/el, 2004; R. A. Stefański [red.], Kodeks karny. Komentarz

do art. 13 k.k., Teza 6, C.H. Beck, Legalis, 2015). Art. 13 § 1 k.k. wymaga bowiem dla usiłowania zaistnienia zamiaru, bez rozróżniania jego rodzaju, co przekonuje, że z uwagi na jego stronę podmiotową nie sposób usiłować przestępstwa stypizowanego w art. 183 § 6 k.k., które zgodnie z jego brzmieniem jest ono zaliczane do przestępstw nieumyślnych.

Reasumując, oskarżony A. L. (1) nie wypełnił znamion strony przedmiotowej usiłowania zarzucanego mu przestępstwa z art. 183 § 4 k.k., gdyż to nie on usiłował wywieźć części samochodowe uznane za odpady za granicę. Tym bardziej brak jest przesłanek do uznania, że jego działanie było umyślne, uświadomione na popełnienie przestępstwa, bądź też przedsięwzięte z przewidywaniem przestępności i godzeniem się na to. Powyższe wyklucza także ewentualne przypisanie oskarżonemu usiłowania nieumyślnego przestępstwa z art. 183 § 6 k.k.

Zachowanie A. L. (1), który w ramach swojej działalności sprzedał części samochodowe firmie pochodzącej z (...), przeniósł na nią ich własność, nie organizował żadnego ich transportu i nie miał do czynienia z dopełnianiem procedur wywozowych nie zawierało więc znamion czynu zabronionego.

Z uwagi na powyższe Sąd stosownie do art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k. uniewinnił oskarżonego A. L. (1) od popełnienia zarzucanego mu przestępstwa.

Konsekwencją wyroku uniewinniającego, zgodnie z art. 632 pkt 2 k.p.k., jest obciążenia Skarbu Państwa kosztami procesu.

SSR Katarzyna Baryła